

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Raadgever lokale veiligheid

Veiligheid staat hoog op de publieke en politieke agenda. Het is een veelzijdig onderwerp met veel deelterreinen en betrokken partijen. Burgers en organisaties stellen steeds meer belang in sterke veiligheidszorg. Het is belangrijk dat gemeenten daar consequenties aan verbinden en werk maken van deze kerntaak. Gemeenten zijn regisseur van het veiligheidsbeleid en vanuit die rol verantwoordelijk voor de beleidsvoering. Burgers, andere overheden en lokale veiligheidspartners verwachten dat gemeenten de regierol op integraal veiligheidsbeleid stevig oppakken en er nader vorm aan geven. Geen gemeente kan zonder gestructureerd beleid op het gebied van veiligheid.

Taak van de gemeente

Het veiligheidsbeleid van de gemeente bestaat uit vijf velden: veilige woon- en leefomgeving, bedrijvigheid en veiligheid, jeugd en veiligheid, fysieke veiligheid en integriteit en veiligheid.

Binnen de veiligheidsvelden spelen veel verschillende thema's: van overlast tot drugsproblematiek, van verkeersveiligheid tot de risico's van natuurrampen.

Een ander kenmerk van het veiligheidsterrein is de grote dynamiek op zowel landelijk als op lokaal niveau. Wat vandaag nog geen prioriteit verdient, kan morgen bovenaan de politieke agenda staan. Een goed voorbeeld hiervan is radicalisering.

De veelheid aan thema's en betrokken partijen maakt de kans op een verbrokkelde aanpak groot. Het is de uitdaging voor gemeenten te komen tot een integraal veiligheidsbeleid dat gedragen wordt door de betrokken partners. Het gaat om een evenwichtig beleid met een visie die ook de burger aanspreekt.

Rol van de gemeenteraad

Kaderstellen

De gemeenteraad heeft een kaderstellende rol in de beleidsontwikkeling op het gebied van lokale veiligheid.

De raad kan deze rol invullen door het vaststellen van een nota integrale veiligheid of een nota kernbeleid.

De voorbereiding hiervan begint met een raadsuitspraak over de wenselijkheid van integraal veiligheidsbeleid. Vervolgens stelt de raad het lokaal gewenste veiligheidsniveau en de prioriteiten vast. Dit kan mede op grond van een nulmeting of veiligheidsanalyse.

Het college krijgt van de raad opdracht de nota integrale veiligheid op te stellen. In deze nota komt aan de orde wat de gemeenteraad wil bereiken, wat daarvoor door wie gedaan moet worden en wat het mag kosten.

De raad stelt een tijdpad vast voor het opstellen van de nota en kan randvoorwaarden stellen, bijvoorbeeld over het betrekken van burgers of het prioriteit geven aan bepaalde maatregelen. Als de gemeenteraad de nota heeft vastgesteld, kan een operationeel veiligheidsprogramma worden opgesteld en uitgevoerd.

Controleren

Bij het opstellen van een integrale veiligheidsnota moet de raad keuzes maken en prioriteiten stellen. De raad moet zijn opdracht aan het college scherp formuleren. Het is daarbij wenselijk kaderstellende uitspraken zo SMART mogelijk te formuleren: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden. Als het kader helder is, helpt dat de raad bij het uitvoeren van zijn controlerende taak. Het is dan mogelijke grip te houden op de ontwikkelingen en het resultaat te toetsen.

Instrumenten

Gemeenten hebben vaak vergelijkbare problemen. Om te voorkomen dat elke gemeente opnieuw het wiel moet uitvinden, worden landelijk instrumenten ontwikkeld. Gemeenten kunnen deze instrumenten op maat toepassen in hun lokale situatie. Voorbeelden van instrumenten zijn het Politiekeurmerk Veilig Wonen, de Handreiking Veilig Uitgaan, het Keurmerk Veilig Ondernemen, de Veiligheidseffectrapportage en BIBOB. Daarnaast bestaan er lokale methoden zoals wijkgericht werken. Op www.vng.nl vindt u meer informatie over deze instrumenten.

Landelijk beleid

Het landelijk beleidskader over veiligheid is neergelegd in verschillende nota's. De nota 'Naar een veiliger samenleving' is de belangrijkste. Hierin staan de prioriteiten die het Rijk stelt en die dienen als richtsnoer voor gemeenten, politiekorpsen, brandweer en andere partijen. Speerpunten in de nota zijn het aanpakken van de stelselmatige dader en jeugdcriminaliteit, het versterken van de opsporing en de handhaving, het versterken van toezicht in de publieke ruimte en het intensiveren van gerichte preventieprojecten. Momenteel bereidt het Rijk de nota 'Naar een veiliger samenleving, deel 2' voor met de prioriteiten voor de periode 2006-2010. De VNG is hierbij betrokken met het oog op de rol van gemeenten in het veiligheidsbeleid.

Ontwikkelingen

Wijziging politiebestedel

Het Rijk is bezig met een wijziging van het politiebestedel. In de plannen van het kabinet wordt het beheer van de politie genationaliseerd. Het doorknippen van de lijn tussen beheer en gezag heeft consequenties voor de uitvoering van het lokaal veiligheidsbeleid. Het Rijk wil dat de positie van gemeenteraden bij het opstellen van veiligheidsbeleid wordt versterkt.

Het politiebeleidsplan, dat op regionaal niveau wordt vastgesteld, is een samensmelting van lokale, regionale en landelijke prioriteiten. Het voorstel is om de gemeenteraad inbrengrecht te geven voor lokale prioriteiten in het regionale beleidsplan. Het regionale politiebestedel krijgt daarnaast een wettelijke plicht om de gemeenteraad om inbreng te vragen. Dit is de zogenaamde haalplicht. Het inbrengrecht en de haalplicht worden uitgewerkt in een wetsvoorstel. VNG zal dit scherp in de gaten houden. Uitgangspunt daarbij is een systeem dat voorkomt dat lokale en regionale prioriteiten moeten wijken voor landelijke prioriteiten.

Gevolgen voor de gemeenteraad

De wijziging van het politiebestedel heeft consequenties voor de rol van de gemeenteraad. Om op de ontwikkelingen in te spelen kan de raad:

- activiteitenplannen maken voor de politie met daarin zijn wensen, dit is een invulling van het inbrengrecht;
- lokaal veiligheidsbeleid ontwikkelen en op basis daarvan prioriteiten stellen;
- de burgemeester een duidelijke opdracht meegeven voor zijn taken in het regionaal college en het veiligheidscollege.

Aanbod VNG

- De VNG heeft door SGBO de handreiking 'Kernbeleid veiligheid' laten maken. In deze methode worden gemeenten in een aantal stappen en via 25 vragen geholpen bij het ontwikkelen van integraal veiligheidsbeleid. De rol van de gemeenteraad wordt in de handreiking nadrukkelijk beschreven. Meer informatie is te vinden op www.vng.nl > Openbare orde en veiligheid. Hier kunt u de handreiking downloaden maar vindt u ook de laatste ontwikkelingen op het gebied van veiligheid. Hier staat ook informatie over het Veiligheidsvizioer. Met dit instrument kunnen gemeenten de stand van zaken op het gebied van fysieke veiligheid inzichtelijk maken.
- Sommige gemeenten ondervinden problemen bij het uitoefenen van hun regierol. Om gemeenten te helpen bij het versterken van deze rol en het invullen van integraal veiligheidsbeleid is het project Veilige Gemeenten opgezet. VNG en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties werken hierin samen. Meer informatie over het project en de uitkomsten ervan vindt u op www.projectveiligege-meenten.nl.